EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2022/295

av den 19 oktober 2021

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2019, avsnitt II – Europeiska rådet och rådet

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2019, avsnitt II – Europeiska rådet och rådet,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkande 2 från budgetkontrollutskottet (A9-0276/2021), och av följande skäl:

A. Enligt artikel 13 i fördraget om Europeiska unionen ska varje institution handla inom ramen för de befogenheter som den tilldelats genom fördragen, i enlighet med de förfaranden, villkor och mål som anges där, och institutionerna ska samarbeta lojalt med varandra.

B. Samtliga EU-institutioner bör vara transparenta och fullt ansvariga inför EU-medborgarna för de medel de anförtros i sin egenskap av EU-institutioner.

C. Transparens och ansvarsskyldighet är centrala inslag i ansvarsfrihetsförfarandet för att garantera EU-institutionernas demokratiska legitimitet gentemot EU-medborgarna.

D. Ett transparent ansvarsfrihetsförfarande kräver en transparent EU-förvaltning, och behovet av att skydda EU:s finansiella intressen kräver att varje EU-institution är ansvarig för den budget som den genomför.

E. Den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten anser att Europeiska rådet och rådet i egenskap av EU-institutioner bör vara demokratiskt ansvariga inför unionens medborgare med avseende på de medel som de mottar från Europeiska unionens allmänna budget.

1. Europaparlamentet påminner om att dess roll i samband med beviljandet av ansvarsfrihet anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och i budgetförordningen.

2. Europaparlamentet påpekar att i enlighet med artikel 335 i EUF-fördraget ska unionen ”i frågor som rör en viss institutions funktion företrädas av den institutionen i enlighet med dess administrativa självständighet” och att detta innebär – med beaktande av artikel 59 i budgetförordningen – att institutionerna har getts erforderliga befogenheter och har ett individuellt ansvar för genomförandet av de avsnitt i budgeten som avser dem.

3. Europaparlamentet noterar den roll som parlamentet och de övriga institutionerna spelar i förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet, i enlighet med vad som föreskrivs i EUF-fördraget, särskilt artikel 319, och i budgetförordningen, särskilt artiklarna 260–263. Parlamentet understryker att dess roll förstärks av en väletablerad och respekterad praxis.

4. Europaparlamentet konstaterar att i enlighet med artikel 100 i sin arbetsordning ska ”bestämmelserna angående förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen [...] vad gäller genomförandet av budgeten [...] även gälla för förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för följande: [...] De personer som är ansvariga för genomförandet av budgetarna för Europeiska unionens övriga institutioner och organ, exempelvis rådet”.

5. Europaparlamentet beklagar att rådet i mer än tio år har vägrat att samarbeta inom ramen för ansvarsfrihetsförfarandet, vilket har tvingat parlamentet att inte bevilja ansvarsfrihet.

6. Europaparlamentet beklagar att rådet fortsätter att tiga när det gäller parlamentets kommentarer i resolutionen om ansvarsfrihet av den 29 april 2021 ([1]) och att trenden sedan 2009 därmed fortsätter.

([1]) Antagna texter, P9_TA(2021)0166.

7. Parlamentet beklagar att Europeiska rådets och rådets budget inte har delats upp i två separata budgetar, vilket parlamentet rekommenderade i de senaste resolutionerna om ansvarsfrihet, av transparensskäl och för att förbättra både utgiftseffektiviteten och ansvarsskyldigheten för var och en av de två institutionerna.

8. Europaparlamentet beklagar att rådet, trots sitt ursprungliga åtagande att göra detta, hittills inte har genomfört en adekvat konsekvensbedömning av sina väsentliga ändringar av kommissionens förslag. Parlamentet upprepar att en sådan bedömning är en av de viktigaste faktorerna för att förbättra unionslagstiftningens kvalitet enligt det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([2]).

9. Europaparlamentet noterar rådets förbättrade system för ekonomisk förvaltning och resultat. Parlamentet beklagar dock att ingen rapport för närvarande innehåller en omfattande sammanfattning av de viktigaste prestationsindikatorerna och resultaten, vilket gör det omöjligt att mäta uppnådda resultat i förhållande till fastställda mål.

10. Europaparlamentet beklagar bristen på information om genomförandet av rådets handlingsplan för jämställdhet och om åtgärder som vidtagits för att säkerställa lika möjligheter för personer med funktionsnedsättning i rådet (som arbetsplats). Parlamentet uppmanar rådet att förse parlamentet med detaljerad information om andelen personer med funktionsnedsättning och om geografisk fördelning och könsfördelning, särskilt på högre chefsnivå. Parlamentet uppmanar rådet att rapportera om de åtgärder som vidtagits för att säkerställa lika möjligheter, geografisk balans och jämställdhet i rådet.

11. Europaparlamentet beklagar den uteblivna informationen från rådet om effektiva åtgärder som vidtagits för att åtgärda obalanser när det gäller könsfördelning och geografisk fördelning, inbegripet på chefsnivå. Parlamentet påminner om behovet av harmonisering av skyddet av kvinnors rättigheter och en starkare integrering och samordning av jämställdhet mellan kvinnor och män i all unionspolitik genom en intersektionell strategi. Parlamentet påminner i detta sammanhang om sin resolution av den 17 december 2020 om behovet av en särskild rådskonstellation för jämställdhet ([3]).

12. Europaparlamentet beklagar bristen på information om rådets åtgärder för att stärka den etiska kulturen och påpekar att inga initiativ i detta avseende har rapporterats till parlamentet. Parlamentet understryker vikten av att vidta konkreta åtgärder för att tillämpa god praxis såsom särskild utbildning, uppförandekoder eller intern vägledning om integritet och etiska värderingar, en särskild webbplats eller en förteckning över vanliga frågor (FAQ) om etiska frågor eller förfaranden för skydd av visselblåsare. Parlamentet påminner om revisionsrättens uttalande i dess särskilda rapport nr 13/2019 av den 19 juli 2019 *EU-institutionernas etiska ramar: det finns utrymme för förbättringar* att ”etiskt uppträdande inom offentlig förvaltning [...] bidrar till en sund ekonomisk förvaltning och ökat förtroende hos allmänheten, vilket är nödvändigt om den offentliga politiken ska lyckas” och särskilt att ”oetiskt beteende av anställda vid och ledamöter av Europeiska unionens institutioner och organ tilldrar sig stort intresse bland allmänheten och minskar förtroendet för EU”.

13. Europaparlamentet beklagar den bristande uppmärksamheten på behovet av en etisk ram, transparens och förebyggande, identifiering och undvikande av intressekonflikter. Parlamentet upprepar sin djupa oro över intressekonflikterna hos ett antal företrädare för medlemsstaterna som deltar i politiska och budgetmässiga beslutsprocesser. Parlamentet framhåller i detta avseende slutsatserna från kommissionens granskning av Tjeckiens premiärminister Andrej Babiš och Agrofert, som bekräftar förekomsten av intressekonflikter. Parlamentet upprepar att alla faktiska eller upplevda intressekonflikter äventyrar rådets och unionens anseende som helhet. Parlamentet upprepar sin kraftfulla uppmaning till rådet att se till att sådana företrädare för medlemsstaterna som kan dra direkt fördel av stöd från unionen genom företag de äger inte deltar (varken direkt eller indirekt) i politiska eller budgetmässiga diskussioner och omröstningar som berör sådant stöd. Parlamentet uppmanar rådet att informera parlamentet om de nödvändiga åtgärder som vidtagits för att undvika intressekonflikter. Parlamentet beklagar djupt att rådet kategoriskt förkastar parlamentets förslag om att öka digitaliseringen på området för revision och kontroll och vägrar att samarbeta för att öka interoperabiliteten mellan befintliga databaser och rapporterings- och övervakningssystem på EU-nivå och nationell nivå. Parlamentet är mycket oroat över Europeiska rådets officiella och inofficiella slutsatser, som trots befintliga intressekonflikter påverkar den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningsförhandlingarna om ett tak för finansieringen per fysisk och juridisk person.

([2]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.
([3]) Antagna texter, P9_TA(2020)0379.

14. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemsstater använder sig av företagssponsring för att finansiera en del av den verksamhet som sker inom ramen för deras rådsordförandeskap och som inte täcks av rådets budget. Parlamentet upprepar sin djupa oro över den eventuella anseendeskada som denna praxis kan åsamka rådet och unionen. Parlamentet noterar den slutliga text av den 30 juni 2021 som ska införas i rådets handbok för ordförandeskapet som vägledning för rådets ordförandeskap när det gäller användningen av sponsring. Parlamentet välkomnar detta positiva steg men beklagar avsaknaden av en gemensam uppsättning tydliga, transparenta och konkreta regler. Parlamentet uppmanar rådet att vidareutveckla denna vägledning och göra den obligatorisk för medlemsstaterna.

15. Europaparlamentet beklagar att rådets rapportering om åtgärder som vidtagits för att förbättra lagstiftningstransparensen fortfarande inte är helt tillfredsställande och upprepar sin uppmaning till rådet att öka insatserna för transparens genom att bland annat offentliggöra rådets arbetsdokument, genom att registrera och offentliggöra medlemsstaternas ståndpunkter och tillgängliggöra fler handlingar från trepartsmöten. Parlamentet välkomnar att Europeiska rådet har undertecknat det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister ([4]). Parlamentet insisterar på en utökad användning av detta så att det omfattar verksamhet vid de ständiga representationerna och andra tjänstemän som inte omfattas på grund av de nuvarande begränsningarna.

16. Europaparlamentet beklagar att fullständig information inte ges om protokollen från de möten som hållits mellan lobbyister och Europeiska rådets ordförande eller medlemmar av hans kansli, vilket Europeiska ombudsmannen föreslog i sitt beslut i ärende 1946/2018/KR av den 18 juni 2019 om hur rådets generalsekretariat informerar allmänheten om möten som Europeiska rådets ordförande och medlemmar av hans kansli har med företrädare för intressegrupper.

17. Europaparlamentet beklagar bristen på åtgärder och initiativ från rådets sida för att säkerställa en sund, transparent och effektiv process för utnämningen av europeiska åklagare och i samband med medlemsstaternas förslag om europeiska delegerade åklagare.

18. Europaparlamentet beklagar de upprepade svårigheter som rådet hittills har stött på i samband med ansvarsfrihetsförfarandena och som orsakats av bristande samarbete från rådets sida. Parlamentet påpekar att det inte beviljade rådets generalsekreterare ansvarsfrihet för budgetåren 2009–2018 och sköt upp sitt beslut att bevilja rådets generalsekreterare ansvarsfrihet för budgetåret 2019 av de skäl som anges i parlamentets resolution om ansvarsfrihet av den 29 april 2021.

19. Europaparlamentet beklagar att parlamentet inte kan fatta ett välgrundat beslut om beviljande av ansvarsfrihet för rådets generalsekreterare, eftersom en effektiv budgetkontroll kräver samarbete mellan parlamentet och rådet, vilket för närvarande inte är fallet. Parlamentet insisterar på att rådets utgifter måste granskas på samma sätt som övriga institutioners utgifter och påpekar att huvudinslagen i en sådan granskning har fastställts i parlamentets ansvarsfrihetsresolutioner från de senaste åren.

20. Europaparlamentet påminner om att rådet, i egenskap av den institution som ger rekommendationer om förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet, bör göra detta snabbare och med respekt för de övriga EU-institutionerna.

21. Europaparlamentet beklagar att rådet fortfarande inte har svarat på parlamentets frågor och inte heller närvarar vid utfrågningarna av institutionernas generalsekreterare.

22. Europaparlamentet är den enda institution som väljs direkt av EU-medborgarna och dess roll i förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet är direkt kopplad till medborgarnas rätt att informeras om hur offentliga medel används.

23. Europaparlamentet framhåller parlamentets befogenhet att bevilja ansvarsfrihet enligt artiklarna 316, 317 och 319 i EUF-fördraget i linje med den tolkning och praxis som för närvarande gäller, dvs. att bevilja ansvarsfrihet separat för varje budgetrubrik i syfte att säkra transparensen och den demokratiska redovisningsskyldigheten gentemot EU:s skattebetalare. Parlamentet påminner om sitt utövande av sina befogenheter i samband med ansvarsfrihetsförfarandena gentemot alla unionens institutioner, organ, kontor och byråer och beklagar att rådet är den enda institution som vägrar att delta i lojalt samarbete när det gäller respektive rättigheter och roller.

([4]) Interinstitutionellt avtal av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning (EUT L 207, 11.6.2021, s. 1).

24. Europaparlamentet anser att Europeiska rådets och rådets bristande vilja att samarbeta med den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten inte bara står i strid med principen om lojalt samarbete mellan institutionerna och sänder en negativ signal till EU-medborgarna utan även ger uttryck för bristande respekt för parlamentets roll som garant för transparens och demokratisk ansvarsskyldighet i unionens budget.

25. Europaparlamentet upprepar behovet att förbättra samarbetet mellan institutionerna inom ramen för ansvarsfrihetsförfarandet genom ett samförståndsavtal mellan parlamentet, rådet och kommissionen om samarbetet mellan parlamentet och rådet under det årliga ansvarsfrihetsförfarandet. Parlamentet påminner om att det informerade rådet om sammansättningen av dess förhandlingsgrupp för mer än ett år sedan och att man är redo att när som helst återuppta dialogen, så snart rådet svarar. I detta syfte uppmanas rådet att utan ytterligare dröjsmål inleda interinstitutionella förhandlingar.